

20240270607

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 16 став (1) алинеја 7 и став (3) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21, 122/21, 178/21, 150/22, 236/22, 199/23, 236/23, 263/23, 30/24, 74/24 и 170/24), Владата на Република Северна Македонија, на седницата, одржана на 4 февруари 2025 година, донесе

ПРОГРАМА ЗА ОРГАНИЗИРАЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА КРВОДАРИТЕЛСТВОТО ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ЗА 2025 ГОДИНА

I. ВОВЕД

Крводарителството има нагласено општествено значење и претставува дејност од општ интерес за Република Северна Македонија. Без потребните количества на крв и крвни продукти не е можно да се обезбеди современа и квалитетна здравствена заштита. Во Република Северна Македонија крводарителството е доброволно и се спроведува преку крводарителски акции кои се организирани од Црвениот крст на Република Северна Македонија, а со помош на стручни тимови од ЈЗУ Институтот за трансфузиона медицина на Република Северна Македонија, Скопје. Програмата претставува поддршка на крводарителството во Република Северна Македонија, а во неа се содржани мерки и активности за организирање и спроведување на крводарителски акции.

Министерството за здравство утврдува потреби на државата од единици на крв, крвни продукти и резерви, во соработка со ЈЗУ Институтот за трансфузиона медицина на Република Северна Македонија, Скопје врши надзор над учесниците во спроведувањето на Програмата и утврдува систем на квалитет.

Министерството за здравство ги обезбедува финансиските средства и врз основа на доставени фактури и извештаи, врши исплата.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Програмата претставува поддршка на крводарителството во Република Северна Македонија, а во неа се содржани мерки и активности за организирање и спроведување на крводарителски акции, изготвување на здравствено - воспитни пропагандни материјали, мотивациски средства за крводарителите, надоместок на трошоци за организирање на крводарителски акции за општинските организации на Црвениот крст на Република Северна Македонија по единица крв, активности на ЈЗУ Институтот за трансфузиона медицина на Република Северна Македонија, Скопје и партиципација при користење на здравствени услуги на дарители со над 10 крводарувања.

Недостаток во обезбедување крв во државата, ќе предизвика застој на хируршки и други интервенции за кои е потребно апликација на крв и спасување на многу животи.

III. ИЗВРШИТЕЛИ НА ПРОГРАМАТА И ПЛАНИРАНИ АКТИВНОСТИ

Црвениот крст на Република Северна Македонија и ЈЗУ Институтот за трансфузиона медицина на Република Северна Македонија, Скопје, се извршители на Програмата, кои преку по-единечни и заеднички активности ги реализираат планираните активностите.

1. Црвениот крст на Република Северна Македонија во областа на крводарителството, при реализација на Програмата, ги врши следните активности:

- Континуирана здравствено-воспитна и мотивациска работа кај населението;
- Непосредна подготовка на крводарителските акции во сите средини;
- Изготвување на информативно-пропаганден материјал;
- Анкетирање и изготвување на списоци на потенцијални дарители на крв;
- Учество на волонтери на самата акција за прифаќање на дарителите на крв;
- Евиденција на крводарителските акции на посебни формулари;
- Изготвување на периодични и годишни извештаи за работа, што ги доставува до Мини-стерството за здравство;
- Доделување на признанија на крводарителите;

2. ЈЗУ Институтот за трансфузиона медицина на Република Северна Македонија, Скопје и трансфузиолошките служби, при реализација на Програмата, ги вршат следните активности:

- Ги утврдуваат потребите за крв и крвни продукти за населението во Република Северна Македонија, заедно со Министерството за здравство;
- Вршат организирано прибирање на крв од доброволни дарители со мобилни екипи и во службите за трансфузиологија при болничките центри;
- Вршат контрола на крв, приготвување на крвни компоненти, нивно чување и експедиција;
- Во соработка со клиниките или болничките центри при медицинските центри вршат контрола на употребените крвни продукти;
- Обезбедуваат стандарди за прибирање на крв (стандарден состав на екипи, опременост, минимални ресурси за работа, стандарден број на единици кои треба да се прибираат дневно, месечно, годишно);
- Вршат здравствена контрола и се грижат за здравјето на дарителите на крв;
- Водат национален регистар за дарители на крв (според местото на давање, крвни групи, крвни групи, типизирани, одбиени крводарители, дарители на плазма и клеточни елементи);
- Изготвуваат книшка за дарители на крв (со код за секој крводарител, крвна група, картон за возач со крвна група);
- Учествуваат во здравствено-воспитна, мотивациска, истражувачка работа за развој и унапредување на крводарителството;
- Обезбедуваат унифициран благодарен оброк за дарители на крв.

3. Заеднички активности на Црвениот крст на Република Северна Македонија и ЈЗУ Институтот за трансфузиона медицина на Република Северна Македонија, Скопје:

- Планирање и организирање на крводарителските акции, како и изготвување на програма, оперативни планови, обврски и извештаи за реализација на Програмата за крводарителство;
- Планирање и утврдување на термин за изведување на крводарителска акција во одредена средина;
- Редовни контакти и посети во средина во која се планира да се изведе акцијата;
- Договор со организаторите за обезбедување на соодветен простор и услови за оптимално изведување на акцијата;
- Евалуација на постигнатите резултати, на терен и во установите за прибирање крв;
- Предлози за измени и дополнувања на програмата за организирање и унапредување на крводарителството;

- Прилагодување на новонастанати состојби и потреби од крв и крвни продукти (вонредни акции, сезонски потреби, ретки крвни групи);- Организирање на вонредни крводарителски акции во случај на недостиг на единици на крв;- Учество во работа на комисиите за крвода-рителство на разни нивоа;

- Редовно информирање за сите крводарителски акции преку средствата за јавно информирање;

- Постојано осовременување на промотивни материјали за крводарителство и соработка со размена на искуства од други земји;

- Севкупна анализа и конкретен тримесечен увид во извршените активности и нивното фи-нансиско обезбедување.

IV. ФИНАНСИРАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

Вкупните средства за реализација на Програмата изнесуваат 29.400.000,00 денари.

Програмата ќе се реализира во рамките на обезбедените средства од Буџетот на Република Северна Македонија за 2025 година, во вкупен износ од 29.400.000,00 денари. Од овие средства ќе се плаќаат и неизмирени обврски за партиципација при користење на здравствени услуги за дарители со над 10 крводарувања кон јавните здравствените установи за 2022 година, 2023 година и 2024 година.

Програмските активности и финансиската рамка преставени се во табелите бр. 1 и 2:

1.Средствата за надоместок на трошоци за подготвување и организирање на крводарителски акции

Опис на активност	Единечна цена (ден.)	Вкупно (ден.)
За планирани 54.000 крводарувања на ООЦК	100,00	5.400,00

2.Средства за надоместок за партиципација

Опис на активност	Единечна цена (ден.)
Партиципација при користење на здравствени услуги за дарители со над 10 крводарувања	24.000.000,00

Средствата за надоместок за партиципација при користење на здравствени услуги за дарители со над 10 крводарувања кои се трансферираат на квартално ниво (тримесечно) до јавните здравствени установи за околу 6.000 крводарители.

Бројот на крводарители за исплатена партиципација е во зависност од висината на пресметаната партиципација за користење на здравствени услуги по крводарител во вкупен износ од 24.000.000,00 денари.

Вкупно потребни средства за реализација по извршители:

Опис на активност	Извршители	Вкупно (ден.)
Организација на крводарителство	Црвен крст на Република Северна Македонија ЈЗУ Институт за трансфузиона медицина на Република Северна Македонија, Скопје	5. 400.000,00
Партиципација при	Јавни здравствени	24.000.000,00

Користење на здравствени услуги за дарители со над 10 крводарувања	установи	
Вкупно		29.400.000,00

V. РАСПРЕДЕЛБА НА СРЕДСТВАТА

Распределбата на средствата по Програмата се врши квартално до извршителите на активностите, врз основа на доставени извештаи и фактури за реализација на мерките и активностите содржани во Програмата, и тоа за активностите во последниот квартал од 2024 година и за првите три квартали од 2025 година.

Распределба на средствата за надоместок за партиципација при користење на здравствени услуги на дарители со над 10 крводарувања се врши квартално до јавните здравствени установи на Република Северна Македонија за тековната година, а врз основа на доставена фактура, извештај/спецификација за периодот кој се фактурира за последниот квартал од 2024 година и за првите три квартали од 2025 година. Доставувањето на фактура, извештај/спецификација за периодот кој се фактурира е 10 дена по завршување на кварталот за кој се однесува фактурата.

VI. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

Мониторинг и евалуација за спроведување на оваа програма континуирано во текот на годината ќе врши Црвениот крст на Република Северна Македонија и за тоа во извештаите ќе го информира Министерството за здравство.

Црвениот крст на Република Северна Македонија во соработка со ЈЗУ Институтот за трансфузиона медицина на Република Северна Македонија Скопје, формира стручен тим кој заедно со комисијата за развој и унапредување на крводарителството при Црвениот крст на Република Северна Македонија, ќе ги следи и проценува зацртаните цели во оваа програма и ќе предлага мерки за надминување на одредени проблеми кои можат да произлезат во процесот на имплементација на утврдените задачи и активности во оваа програма.

VII. ДОСТАВУВАЊЕ НА ИЗВЕШТАИ

Црвениот крст на Република Северна Македонија најдоцна до 31.1.2026 година доставува до Министерството за здравство годишен извештај за реализираните активности предвидени со Програмата за организирање и унапредување на крводарителството во Република Северна Македонија за 2025 година.

VIII. ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Бр. 50-434/5
4 февруари 2025 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Северна Македонија,
Љупчо Димовски, с.р.